

Statiegeld op blik en petflesjes, het kan wél in Scandinavië

HOME

Eric Fokke – 9:09, 7 september 2017

▲ Plastic flessen bij de Rema 1000. © Eric Fokke

Noorwegen noemt zich met trots 'wereldkampioen inzamelen'. Liefst 95 procent van alle blikjes en frisdrankflessen en -flesjes komen weer retour. Dankzij statiegeld en een milieuheffing.

Nederland hikt, jaar in jaar uit, aan tegen de invoering van statiegeld op blikjes en kleine flesjes. Terwijl daarmee in álle Scandinavische landen al jarenlang uitstekende resultaten worden geboekt. Met Noorwegen, in navolging van Zweden, in de

voorhoede.

In 1999 stichtten Noorse brouwers, frisdrankproducenten en winkelketens daartoe een bedrijf dat tegenwoordig bekend is onder de naam Infinitum (Latijn voor 'oneindig'). De naam is ingegeven door het oneindige aantal keren dat plastic en aluminium hergebruikt kunnen worden zolang mensen hun statiegeld op blikjes en flesjes incasseren. 'Dichterbij eeuwig leven komen wij mensen niet,' stelt Infinitum op zijn website.

Ook vakbonden liepen niet warm voor statiegeld op wegwerpverpakkingen

---

Het succes had aanvankelijk wel een duwtje in de rug nodig van de overheid. Want net als in Nederland stonden producenten en supermarkten niet te juichen bij producten die door statiegeld ogenschijnlijk duurder worden. "Coca Cola bijvoorbeeld", zegt Christoffer Back Vestli van het Noorse Milieuagentschap, "heeft per land een andere benadering en kan terughoudend zijn. Maar je krijgt je statiegeld gewoon weer terug als je een blikje of flesje inlevert. Duurder wordt het niet."

Ook vakbonden liepen niet warm voor statiegeld op wegwerpverpakkingen. Die verpakkingen zouden de oude vertrouwde glazen retourflessen kunnen verdringen, was de vrees. "Dat zou banenverlies betekenen in sorteercentrales waar flessen gereed gemaakt worden voor hergebruik", zegt Kjell Olav Maldum, directeur van Infinitum.

De smeerolie in de Noorse statiegeldmachine werd een milieuheffing. Op verpakking van bier en frisdranken heeft Noorwegen twee heffingen. Een basisheffing van 1,17 kronen (13 eurocent) en een milieuheffing die in 1993 werd ingevoerd van 5,70 kronen (62 cent) voor blikjes en 3,44 kronen (37 cent) voor flessen. Die basisheffing geldt altijd, maar de milieuheffing wordt lager naarmate meer emballage terugkomt en verdwijnt zelfs als 95 procent van de verpakkingen wordt ingeleverd. "Die milieuheffing is bedoeld als aanmoediging", zegt Vestli. "Als iedereen in voldoende mate emballage inlevert, wordt de milieuheffing lager en worden producten als

beloning dus goedkoper."

Sterker, sinds respectievelijk 2012 (flessen) en 2013 (blikjes) komt zoveel emballage terug dat geen milieuheffing meer wordt betaald en slechts de basisheffing resteert.

"Het is dus aantrekkelijk voor bedrijven om zich bij ons statiegeldsysteem aan te sluiten", zegt Maldum. "Bedrijven die niet meedoen, moeten een duurder product zien te verkopen, omdat zij nog wel een milieuheffing op hun verpakkingen hebben. Tenzij ze zelf een succesvol retoursysteem hebben."

Niet meer zonder

Ann-Kirsten Pettersen, regio-coördinator Oslo van de grote Noorse supermarktketen Rema 1000, zou niet eens meer zonder het Infinitem retoursysteem willen. "We zijn blij dat we hier deel van uitmaken. Het voorkomt dat afval op de verkeerde plek belandt, de milieuwinst is belangrijk en we zien dat onze klanten het waarderen."

Voor alle verpakkingen van minder dan een halve liter krijgen consumenten één Noorse kroon terug (11 eurocent) en voor die met meer dan een halve liter 2,5 kronen (27 cent). De politiek buigt zich nu over een voorstel om de tarieven te verhogen ook die laatste 5 procent blikjes en flesjes binnen te halen die nu nog in het restafval of in de berm belanden.

Ieder verkooppunt van dranken is in Noorwegen verplicht emballage in ontvangst te nemen en daarvoor statiegeld te betalen. Verspreid over het land staan duizenden automaten, veelal in supermarkten, waar mensen hun flessen en blikjes kunnen inleveren, ongeacht waar ze in Noorwegen gekocht zijn. Sinds een paar jaar accepteren diverse Noorse automaten zelfs vele soorten Zweedse blikjes - Noren doen graag boodschappen over de grens, waar het goedkoper is. De Noorse automaat geeft echter geen kroon voor een Zweeds blikje terug, de klant weet wel dat het afval in ieder geval in goede handen is.

Trouw

INLOGGEN

Een Rema-medewerker voert flessen af die geplet uit de retourmachine komen. © Eric Fokke

Lege blikjes en flesjes worden weer meegenomen in de vrachtwagens die supermarkten van nieuwe goederen voorzien. De blikjes worden gesmolten en het aluminium verkocht aan bedrijven die er weer blikjes van maken. De PET-flessen worden gewassen, gedroogd en vermalen en het granulaat als grondstof verhandeld. Hoe hoger die inkomsten, hoe goedkoper het inzamelsysteem.

"Zo kunnen we waardevolle grondstoffen tot vrijwel in het oneindige hergebruiken", zegt Maldum. "Het probleem op dit moment is echter dat de olieprijsen zo laag zijn, dat nieuw plastic goedkoper is dan plastic uit granulaat van ingeleverde flessen." Daarom bepleit hij een materiaalheffing, die het hergebruik van gerecycled plastic aantrekkelijk moet maken.

Noren worden bovendien, via publiekscampagnes, doordrongen van een ander voordeel van inzameling van blik en PET-flesjes. Zo wordt niet alleen op grondstoffen bespaard, maar ook op energie, is de boodschap van radio- en tv-spotjes. Eén ingeleverd flesje van een halve liter, levert genoeg energie op voor het zes keer opladen van je mobieltje, beweert Infinitum. 285 Flessen zijn genoeg om een afwasmachine 170 keer te laten draaien. "Infinitum zamelt zoveel in en van zo'n kwaliteit dat we de drankproducenten een aandeel van 80 procent gerecyclede

materiaal kunnen aanbieden voor de productie van alle blikjes en flessen in Noorwegen", zegt Maldum. "Dat is een reductie van 165 duizend ton CO2 per jaar."

Ook naar de aanpak van zwerfvuil heeft Noorwegen oren. Zeker sinds begin dit jaar een sterk vermagerde walvis op een Noors strand aanspoelde met dertig plastic tassen en ander plastic in zijn maag zijn vrijwilligers druk bezig de kust op te ruimen.

In de media zijn zij soms verbaasd over de grote hoeveelheid buitenlandse flesjes die ze aantreffen. Daar zitten er vast ook een paar uit Nederland tussen.

Een miljard

Infinitum zamelde in 2016 466.793.399 blikjes in en 545.397.194 flessen, al met al ruim een miljard stuks emballage dus in een land met vijf miljoen inwoners. Er zijn 12 duizend inleverpunten waarvan er ongeveer 3700 een retourapparaat hebben.

Geflatteerd

Op de 95 procent ingeleverde Noorse blikjes en flessen is wel wat af te dingen, vinden milieuorganisaties en enkele politici. In 2016 kwam 87 procent inderdaad terug via de retourautomaten, maar ruim 8 procent belandde bij het restafval. Omdat verbranding daarvan energie oplevert, wordt dat in de statistiek ook gerekend als 'energieterugwinning'. Maar de critici zijn daar tegen en willen dat dat verbranden niet meetelt in het verlagen van de milieuheffing op emballage.

Rode Kruis

Wie flessen of blikjes in een Noorse retourautomaat stopt, kan kiezen zelf het statiegeld te incasseren of te doneren aan het Rode Kruis. Tot nu toe heeft het Rode Kruis in totaal al 183 miljoen kronen (bijna twintig miljoen euro) geïncasseerd. De goede gever doet automatisch mee aan een loterij.

Trouw.nl is vernieuwd. Vanaf nu is onbeperkte toegang tot Trouw.nl alleen voor (proef)abonnees.

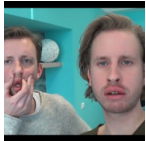

UITGELICHT | NET BINNEN

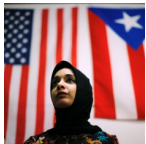
Terugblikken op vijf decennia in de zorg

SAMENLEVING

Daan en Stijn van Streetlab schrijven televisiegeschiedenis

CULTUUR

Hof van beroep VS versoepelt inreisverbod Trump

Eerste succes in strijd tegen vieze lucht smaakt naar meer

GROEN

May weigert Europees Parlement toe te spreken

De nieuwe terreurdreiging komt van rechts

DEMOCRATIE

OVER ONS

ABONNEREN

AUTEURSRECHT

PRIVACY

deVerdieping **Trouw**

Volg ons

Trouw Apps

© 2017 de Persgroep Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden

De Persgroep Nederland is onder andere uitgever van
het AD, de Volkskrant, het Parool en Trouw

